

## **ЕКОНОМСКИ АСПЕКТ ИЗБОРА ЗА ЕВРОПСКИ ПАРЛАМЕНТ 2019.**

**Сажетак:** ЕП има надзорне и буџетске одговорности, као и улогу места демократске дебате о питањима и акцијама на нивоу ЕУ. ЕП такође има овлашћења за доношење важних одлука: како се јавни новац троши кроз заједнички буџет ЕУ, те на који начин је регулисано јединствено европско тржиште. Међутим, можда најважнија улога ЕП је то што он заједно са Европским Саветом изгласава нову Европску комисију, која је главно извршно тело ЕУ (заједно са Саветом Министара ЕУ), чији је фокус у суштини везан за економска питања на нивоу ЕУ.

Економска питања у изборној кампање ишла су од фискалне потрошње (иако је буџет ЕУ чини само 1% БДП-а ЕУ), до климатских промена и радних права. Важна дебата тичала се и избеглица које су економско, али више питање идентитета. На крају, избори су били и борба за европски идеолошки наратив, где тзв. радикална левица и (донекле парадоксално) десни популисти, нуде више редистрибуције, чије предлоге су 'mainstream' странке, које природно теже одржавању постојећег поретка, покушава-ле да представе у нужно негативном светлу.

**Кључне речи:** Европски парламент, ЕУ, изборна кампања 2019, фискална потрошња, избеглице.

Када је почетком 2019. чула вест да је ЕК (Европска комисија) блокирала мерџер (спајање) индустријских конгломерата *Alstom-a and Siemens-a*, лидер француског десничарског Националног фронта Марина Ле Пен била је одушевљена, иако је претња кинеског гиганта у истој области: *CRRC*, пренадувана. Ипак, одлука ЕК указује на дубљи проблем. Како ствари стоје, правила ЕУ обавезала су комесара за конкуренцију, *Margrethe Vestager*, да размотри потенцијални утицај спајања на европска и регионална тржишта у одлучивању да ли да га одобри. Али железничко тржиште у којем *Alstom* и *Siemens* послују је глобално, што значи да процене доминације на тржишту или „препрека (за конкуренцију“) такође треба да се односе на ривале са седиштем у Јапану, Јужној Кореји, Кини и другде. На крају крајева, да су *Alstom* и *Siemens* формирали много већу фирму, она би и даље била слаба на глобалном нивоу у поређењу са кинеским *CRRC* (коју је *Bloomberg* описао као „чудовиште“ подржано од државе, с приходом двоструко већим од *Alstoma* и *Siemens-a* заједно).

У сваком случају, мало је сумње да ће амерички и кинески индустријски и дигитални шампиони доминирати са великим са уделом у глобалној економији у наредним деценијама. Да ли ће се они такмичити и са европским мултинационалним компанијама, зависиће од спремности ЕК да ажурира своје антимонополске политике и прошири своју дигиталну стратегију, што ће у извесној мери бити условљено и резултатом избора за ЕП у мају 2019 (Verhofstadt, 2019). Ипак, иако су кинески инвеститори који су 2007. имали већинско власништво у око 5.000 компанија у ЕУ, за 10 година тај број увећали на 28.000, њихов релативан значај је скроман у односу на традиционалне улагаче из развијених економија (САД, Канада, Швајцарска, Аустралија и Јапан) на које отпада више од 80% имовине у страном власништву (од 35% укупне имовине предузећа у ЕУ у страним рукама). Иначе, кинеске инвестиције су концентрисане у неколиком, истина напредних, сектора – ИТ (информационе технологије), аутомобилској и аеронаутичкој индустрији (ЕС, 2019).

У сваком случају, због избора за Европски парламент (ЕП) и Брежита, ове година ће вероватно бити пресудна у одређивању смера у којем ће се наставити даље ЕУ интеграције. Озбиљно размишљање о будућности ЕУ одвија се не само на институционалном нивоу, већ и у академским круговима и у ширем политичком оквиру, а дебата се интензивирала након референдума у Великој Британији о повлачењу из ЕУ јуна 2016. Након 'Декларације из Братиславе' септембра 2016, шефови држава или влада чланица ЕУ заузели су јасан став око јединства ЕУ27, што је представљало „мапу пута“ конкретних акција за најважнија питања, пре свега миграција и социјалне димензије ЕУ. 'Римском декларацијом' из марта 2017. (поводом 60. годишњице Римских уговора), лидери ЕУ27 су свечано обећали 'јединство и солидарност'. Такође, 'идеја интеграције различитим брзинама и различитим интензитетима' је реактивирана.

Прва институција ЕУ која је дала конкретне предлоге је управо ЕП, са две резолуције у фебруару 2017, којима се предлажу институционална прилагођавања за поновно покретање процеса европских интеграција. Прва резолуција предлаже да се истражи неискоришћени потенцијал Лисабонског уговора (укључујући повећано коришћење гласања квалификованом већином и смањене конфигурације Европског Савета). Други предвиђа значајније промене у институционалној архитектури (посебно именовање министара финансија ЕУ и министара спољних послова, као и смањење броја комесара). Са својом 'Белом књигом' из марта 2017. ЕК је идентификовала шта се може подвести под пет могућих „метода рада“ за будућност. Бела књига још није добила званичну реакцију од Европског савета, али је поставила неколико кључних питања на сто, нарочито могућност да се земље чланице ЕУ интегришу различитим брзинама. Ову опцију су 2017. са занимањем поздравили лидери Француске, Шпаније, Италије, Немачке и земаља Бенелукса и вероватно ће се о њима расправљати као о могућем начину рада у наредним годинама. Вишеградске земље, међутим, потврђујући своју преданост процесу европских интеграција и унутрашњем тржишту, сумњају у ову могућност и наглашавају потребу да се овако нешто избегне (Bassot, 2019).

ЕП је такође понудио демократски форум за размену мишљења високог профила, позивајући шефове држава или влада да учествују у серији (сада месечних) 'дебата о будућности Европе' током парламентарних сједница пленарне седнице. Ове дебате, које су се воде од почетка 2018, откриле су интересантне тачке приближавања, као што су завршетак ЕМУ, одбрана европског социјалног модела, подршка слободној и праведној трговини и заједничка стратегија за климатске промене. Истакнута су и различита гледишта у другим областима, као што су миграција, опорезивање, и банкарска унија. Поред неколико политичких или институционалних сугестија које су изнели лидери или институције ЕУ, шире питање које се може појавити у наставку дебате јесте заштита вредности ЕУ, те политички и демократски развој ЕУ. Иако се чини да тренутно постоји мали апетит за реформе Лисабонског Уговора, постоји широко распрострањено мишљење да је потребна нека врста промене у начину на који је ЕУ функционирала до сада (Bassot, 2019).

Избори за ЕП 2019. дали су привилеговану платформу за отворено разматрање будућег правца ЕУ. Међутим, конкретна изводљивост реформи ће у великој мјери зависити од политичког састава новог Европског парламента. Наиме, благ пораст анти-естаблишмент партија у ЕП, које у већини нису вољне да ојачају институције ЕУ, могло би отежати такве покушаје. У сваком случају, ЕУ треба да пронађе позитиван наратив како би поново покренула европски пројекат. Тај задатак је био од посебне важности на изборима за ЕП 2019, и декларације, манифести, програми политичких групација које на њима учествовале ће у доброј мери одредити и дебату након 26. маја 2019. Економска питања која су кандидована и која ће бити евентуално адресирана, пре свега од стране политичких групација које ће чинити власт на ЕУ нивоу, су од великог значаја за будући изглед ЕУ.

## **Одговорност против солидарности?**

Од 2010. многе мере су усвојене како би Еврозона била „отпорна на кризе“. Поред строжих буџетских правила и почетка банкарске уније, у току су нови напори на јачању Европског стабилизационог механизма (ЕСМ), који сада треба да послужи као заштитни механизам за јединствени фонд за санацију (СРФ). На недавном састанку Евро-групе, министри финансија еврозоне усугласили су се око реформи како би се омогућило да 'финансијски здраве' државе чланице имају приступ „контингентним“ кредитним линијама ЕСМ-а ако испуне одређене услове, те да сви уговори о државним обвезницама укључе клаузуле колективне одговорности до 2022. Додатно, политичари и даље расправљају о томе да ли да створе буџет за еврозону и шему осигурања депозита. У складу са принципом солидарности ЕУ, реформа су се фокусирале на увођење више сигурносних мрежа и 'подупирача', са жељом да се креира заједнички буџет, заједничко осигурање од незапослености и осигурање депозита. Претпоставка је да што се више ризика дели, то ће бити стабилнија Еврозона.

Критичар овог приступа, између осталих, Jurgen Stark (2018) потенцира да би државе чланице требало да буду индивидуално одговорне за своје политике, а не да се форсира принцип солидарности, заједно са поделом ризика и финансијским трансферима. Он наводи да ширење нових заштитних мера уводи висок степен моралног хазарда и ствара негативне подстицаје за владе и учеснике на тржишту. Нпр. тренутна ситуација у Италији која би требало да послужи као упозорење свим онима који заговарају поделу ризика. Зашто би, на пример, „здрава“ држава чланица еврозоне да добије „контингентну кредитну линију“ уколико њена економија не садржи скривене слабости? Током двадесетогодишње историје еврозоне, већина шокова је била асиметрична, усредсређена на државе чланице које су водиле неодговорну политику. Са изузетком кризе из 2008, шокови у Еврозони су генерално мали, што сугерише да би одговарајући одговор требао бити у облику домаћих политика за изградњу снажнијих буџетских резерви. Ако је сврха да се обезбеде инвестициони фондови, буџет ЕУ, „Juncker план“ и Европска инвестициона банка већ обављају ову улогу. У сваком случају, сада се тестирају границе политика солидарности у Еврозони. Кључно питање је да ли пролиферација одбрамбених механизма спречава ублажавање ризика, или заправо изазива још већи ризик.<sup>1</sup>

У сваком случају, банкарска унија на нивоу ЕУ још остаје недовршена, пре свега, због недостатка заједничког гарантног програма за евентуалну исплату штедиша. Истина, Европски савет је крајем 2018. одлучио да ојача *Single Resolution Fund*, заједнички фонд који је коришћен као помоћ за укидање банке. Међутим, фонд је и даље сувише мали да би се носио са системском кризом, а сваком покушају да се успостави заједнички фонд за гарантовање депозита, Немачка се успротивила. Ствар отежавају политички ставови против банкарске уније на нивоу ЕУ - посебно према делу који се тиче супервизије ЕЦБ - део су ширег незадовољства, које артикулишу ентиестаблишмент партије, према преносу овашћене на неизабране технократе, посебно у Бриселу или Франкфурту. По том питању чак је и један ЕУ суд недавно пресудио против ЕК, рекавши да не може спречити националне програме држава чланица да спашавају пропале банке (Giugliano, 2019)

У покушају да се предвиди будући правац ЕУ, не може се занемарити динамика односа између Француске и Немачке, јер то даје важан показатељ будућег развоја, иако то није једини извор који покреће 'европски мотор'. Председник Француске и канцеларка Немачке заједнички су преузели обавезу кроз Месебергову декларацију 19. јуна 2018, која се тиче питања као што је миграцијски програм, јачања заједничког европског система азила, успостав-

---

<sup>1</sup> Stark (2018) сматра да је шема осигурања депозита у еврозони је тренутно лоша, с обзиром на обим ненаплативих кредита у многим државама чланицама, те је потребно драстично смањење постојећих билансних ризика. Што се тиче будућих ризика, преференцијални регулаторни третман који се даје државним обвезницама мора престати. Буџетска правила треба да буду транспарентнија, веродостојнија и применљива путем аутоматских санкција против понашања које показује недостатак солидарности. Независна и кредибилна европска фискална агенција требала би бити задужена за праћење буџета и имплементацију и провођење правила. Високо политизована ЕК не испуњава ове захтеве. Еврозони је такође потребан кодекс о неликвидности, који би вратио кредибилитет клаузули о не-спашавању из Лисабонског споразума.

љања праве европске граничне полиције, ЕМУ (Европска монетарна унија) и успостављањем буџета за Еврозону (Bassot, 2019).

*Martin Sandbu* сматра да је Месеберг декларација мали корак за економију ЕУ, али већи скок у политици. Споразум о буџету за еврозону - иако привлачан - није толико консеквентан као споразум о основном принципу да су економска конвергенција, инвестиције за раст и макроекономска стабилизација заједничке бриге за земље Еврозоне (Merler, 2018).

Thomas Piketti сматра да је то компромис без амбиције, који неће ништа промијенити. Француска и Немачка показују да нису у стању да формулишу прецизне и амбициозне предлоге за реформу ЕУ, због свог националног егоизма и кратковидности. Он тврди да Макрон и Меркел не желе да промене ништа битно у садашњем стању ЕУ јер се њихове земље не суочавају са проблемима са којима се суочавају јужне чланице. Да би се избјегао тренутни изазов национализма, по Piketti-ју потребно је предложити да се буџет будуће Еврозоне финансира путем заједничког опорезивања, изгласаног од стране истински демократске скупштине и додијељеног свакој земљи у складу са својим фискалним доприносом, са нето трансферима ограниченим на 0,1% -0,5% БДП ЕУ.

## Главни економски циљеви водећих партија у ЕУ

У овом делу раде ћемо се фокусирати на главне економске тачке, односно стајалишта и предлоге, свих 'парламентарних' групација у ЕП.

Европска народна странка (European People's Party: ЕПП), која у новом ЕП има највише посланика: 179 (23,8% сазива ЕП), 40 мање него у претходном ЕП, принципијелно подржава 'социјално тржишну привреду', али са нагласком на тржиште у пракси. ЕПП потенцира да тржишта морају радити што је више могуће слободно, лишена стега протекционистичких мера усмерених против слободне конкуренције и слободне трговине. Од ЕПП се у начелу може очекивати да ће и у новом сазиву ЕП подржавати идеје за ширење капацитета јединственог тржишта, и то кроз нове иницијативе као што су Унија тржишта капитала, енергетска унија и јединствено дигитално тржиште. Важан аспект њихове политике је (само) запошљавање, односно покретање властитог бизниса уз што мање папирологије. ЕПП види МСП (мала и средња предузећа) као окосницу тржишне економије, и подржаваће реформе на јачању диверсификације канала финансирања за предузетнике и компаније. С тим повезано је и генерално залагање за унапређење пословног окружења. ЕПП такође види улагање у истраживање и развој као фундаментално за дугорочно благостање и економски раст.<sup>2</sup>

Прогресивни савез социјалиста и демократа (Progressive Alliance of Socialists and Democrats: S&D), која у новом ЕП има 152 мандата, 33 мање него у претходном ЕП, као приоритет види стварање стварне државе благостања.

<sup>2</sup> <https://www.epp.eu/our-commitments/commitments/#989-jobs-growth>

Истовремено, залажу се за 'одрживу једнакост' у свим њеним димензијама - друштвеном, економском, политичком и територијалном. Подржавају 'јаку Европу' која је могућа само ако ЕУ има довољно ресурса да их искористи колективно. Залажу се за давање приоритета улагању у друштвену инклузију, еколошке циљеве, борбу против свих неједнакости.<sup>3</sup> S&D су у децембру 2018. донели резолуцију која позивају за 'Социјалну Европа', у којој се залажу за 'прогресивну економију', 'једнака друштва', 'здраву животну средину и храну', 'зелени раст и модерне индустрије', 'оснаживање младих', 'равноправност полова'. Такође, у складу са идеолошким опредељењем обећали су наставак подршке праву радника на синдикално организовање. Додатно, ту је и залагање да државе чланице ЕУ, као и локалне и регионалне власти, морају добити буџетску флексибилност за улагање у социјалне мере и инфраструктуру, као и средства за постављање поузданих система социјалне сигурности. Да би постигли прокламоване прогресивне циљеве, S&D сматрају да дугорочни буџет ЕУ за период 2021–2027. мора бити амбициозан и постићи јасну и позитивну дугорочну визију будућности ЕУ.<sup>4</sup>

Либерали, односно 'ALDE' (Alliance of Liberals and Democrats for Europe) је после приступања партије предсеника Француске Макрона овом блоку променио име у 'Renew Europe' - Обновимо Европу. У новом ЕП има 110 посланика (14,6% од 751 члана ЕП), чак 41 више него што су освојили 2014. Групација има проевропску платформу која подржава либералну економију, уз подршку за европске интеграције и јединствено европско тржиште. У складу са својом либералним ставом, залажу се за поједностављење *SAP*-а (пољопривредна политике ЕУ), узимајући у обзир равнотежу и пропорционалност између ризика, трошкова, одговорности и специфичних ситуација у државама чланицама (садашња *SAP* је заснована на мерама уместо на резултатима).<sup>5</sup> Иначе, у свом предизборном манифесту, Француски председник Емануел Макрон, лидер најјаче партије у овој групацији (заједно са британским Либералним Демократама), поставио је реформу Еврозоне једним од својих приоритета, али своје коментаре о заједничкој валути држи на минимуму. Он потенцира да би одупирање кризи финансијског капитализма без евра, који је сила за целу ЕУ, било немогуће. Чини се да Макрон сматра да није прави тренутак за више, поготово што се наставак преговора о будућем буџету Еврозоне наставља (Politico, 2019).

Зелени/Европски слободни савез (The Greens/European Free Alliance: Greens/EFA) је политичка група у ЕП која садржи зелене, регионалистичке (нпр. Летонска руска унија) и левичарске националистичке политичке странке (републиканска левица Каталоније). У изабраном ЕП 2014. око половине мандата долазило је из само једне земље (Немачке), али је остварен снажан раст на ЕП те је број посланика подигнут за 23, на чак 75. Зелена странка је одлучно

---

<sup>3</sup> <https://www.socialistsanddemocrats.eu/what-we-stand-for/our-priorities>

<sup>4</sup> [https://www.pes.eu/export/sites/default/\\_galleries/Documents-gallery/Resolutions\\_PES\\_Congress\\_2018.pdf\\_2063069299.pdf](https://www.pes.eu/export/sites/default/_galleries/Documents-gallery/Resolutions_PES_Congress_2018.pdf_2063069299.pdf)

<sup>5</sup> [file:///C:/Users/goran/Downloads/ALDE%20FINAL%20%20Vision%20Paper%2024052018%20EN\\_body.pdf](file:///C:/Users/goran/Downloads/ALDE%20FINAL%20%20Vision%20Paper%2024052018%20EN_body.pdf)

проевропска. У принципу, странка не би одбила савезе са другим проевропским снагама како би се фокусирала на три изазова очувања демократије, климатских промена и про-миграционих питања.<sup>6</sup>

Европски конзервативци и реформисти (ЕЦР) је еуроскептична и анти-федерална политичка група у Европском парламенту, генерално про-бизнис оријентације. Група се фокусира на реформу ЕУ на основу еврореализма, за разлику од потпуног одбацивања ЕУ. Највеће странке у групи по броју посланика су Конзервативна странка Уједињеног Краљевства, Закон и правда (ПиС) из Пољске и Нова фламанска алијанса (Белгија). Тренутно контролишу 61 место у ЕП, 16 мање него у ранијем сазиву.

Европска удружена левица/Зелена нордијска левица (European United Left/Nordic Green Left: GUE/NGL) је левичарска политичка група у ЕП основана 1995, који многи перципирају као радикалну левицу. Покрет 'Now the People' основан је у Лисабону у априлу 2018. од стране: Меланшонове Ла Франце Инсоумисе, шпанске Подемос и португалског Bloco de Esquerda. Од тада су се придружиле: Сириза, Финска алијанса левице, Дански црвено-зелени савез и шведска Лева странка. Против су 'неолибералне Европа у којој су предузећа и њихови интереси пред социјалним правима људи и радника'. Залажу се за афирмацију европског социјалног модела у тренутку када је овај модел под претњом без преседана. Социјални протокол би био обавезујући у складу са одлукама Европског суда правде. То би обезбедило сигурност грађанима и радницима да су њихова права на колективну акцију, укључујући и њихово право на штрајк, заштићена и да не могу бити жртвована, као у време економске кризе након 2008. У ЕП имају 41 место (5,4% од укупног броја посланика), 11 мање него у ранијем сазиву.

Групе Европа нација и слободе (ENF- Europe of Nations and Freedom) је од 12. јуна 2019. преименована у групу „Идентитет и демократија“ (ИД). ИД, као што је очекивано, укључује италијанску Legu Nord, француски 'National Rally', Алтернативу за Немачку - AfD (као и 'Партију Финаца', аустријски ФПО, Фламански Интерес). Групу чини 73 посланика, чак 37 више него што је имао њен претходник. ИД је групација странака програмски блиска са ЕФДД. Идеолошке позиције ових странака су радикални десни национализам, популизам, анти-имиграција, жесток евросцептицизам, те борба против естаблишмента. ИД се залаже за отворену, транспарентну, демократску и одговорну сарадњу међу сувереним европским државама и одбацује бирократизацију Европе и стварање јединствене централизоване европске супер-државе (леgitимни ниво демократије лежи на државама). ИД сматра да не постоји једна европска нација, и сходно томе ИД се противи даљој европској интеграцији, која би погоршала садашњи демократски дефицит и централистичку политичку структуру ЕУ. Група се залаже да се сваки нови уговор или било која измјена постојећих уговора поднесе на гласање народа путем слободног и поштеног националног референдума у државама чланицама. ИД је за стриктно

<sup>6</sup> <http://institutdelors.eu/wp-content/uploads/2018/10/EuropeanParliament2019-WorkinggroupEuropean-elections-Nov18.pdf>

поштовање европске историје, традиције и културе, односно поштовање националних разлика и интереса.

Групација: Европа слободе и директне демократије (Europe of Freedom and Direct Democracy: ЕФДД) је европска парламентарна група састављена од популистичких и еуроскептичних странака, које се позиционирају десно, односно радикално десно. Програмски је веома блиска ИД, и постојале су разне иницијативе да се две групације обједине. На ЕП, ЕФДД је освојила 44 мандата, два више него на претходним. Тренутно је чине само три партије: 'Бреxit Парту', 'Покрет пет звездица' из Италије и хрватски 'Живи зид', и ако не успе да привуче посланике из барем још четири државе неће моћи да ужива предности статуса парламентарне групе у ЕП (за то је потребно имати најмање 25 посланика из 25% земаља ЕУ). Излазак Британије из ЕУ би снажно смањио број делегата (за 29) ове још увек упитне групације у ЕП.

### **Улога ЕП у дефинисању буџета и спољно-трговинске политике ЕУ**

ЕП има кључну улогу у обликовању Вишегодишњег финансијског оквира ЕУ (Multiannual Financial Framework: МФФ), у три аспекта. Прво, док усвајање предлога од стране Савета формално захтева само сагласност ЕП, члан 312 (5) Уговора о функционисању ЕУ омогућава ЕП да такође учествује у преговарачком процесу око МФФ. То захтијева од ЕП, Европског Савета и ЕК да предузму све мере потребне за олакшавање усвајања Вишегодишњег финансијског оквира ЕУ (потребна је подршка већине чланова ЕП за његово усвајање). Друго, након редовне законодавне процедуре, ЕП има снажну улогу у одлучивању о томе колики део буџета ће додијелити различитим програмима и фондовима. И коначно, ЕП треба да изда мишљење о ресурсима ЕУ у оквиру буџета.

Иако му то даје релативно ограничену улогу, ЕП је до сада представио ова три елемента као један пакет, јачајући своју улогу у преговорима о буџету ЕУ. ЕП такође игра кључну улогу у расподели трошкова у годишњем буџету ЕУ. Лисабонски уговор је елиминисао разлику између обавезних и необавезних расхода, стављајући ЕП на равноправан положај у односу на Европски савет. Годишњи буџет ЕУ сада је подложен облику редовног законодавног поступка. ЕП је укључен у буџетски процес од фазе припреме, посебно у утврђивању смјерница и одређивању врста потрошње. Најзад, ЕП такође интензивно користи своја буџетска овлашћења на другим местима. На пример, ЕП има *de facto* вето на осмишљавање ЕЕАС, јер мора одобрити буџетске и кадровске промене организације. На тај начин ЕП може имати утицаја на приоритете спољне политике ЕУ.

Генерално, онај ко има већину у ЕП има на располагању значајна буџетска средства како би обликовао приоритете ЕУ, као и њене политике (на пример, ограничавајући средства доступна за различите области спољне и развојне политике).

Завршетак садашњег МФФ-а ће доћи брзо, у 2020, што ствара снажан притисак да се усвоји следећи МФФ, заједно са пратећим плановима потрошње за различите секторе. Наравно, ови разговори су увек тешки, јер су се нето донатори и нето корисници поставили један против другог – што је случај и са онима који подржавају различите елементе буџета: од кохезионе политике, пољопривредних фондова и истраживања до миграције, еврозоне, одбране и спољне политике (Dennison & Zerka, 2019).

У новом ЕП трговина би могла постати питање консензуса о којем ће се приказати слика јединства и изазвати способност мејнстрима да траже шире компромисе. Иначе, улога ЕП у међународним трговинским споразумима континуирано расте посљедњих година. Лисабонски уговор даје ЕП вето на готово све трговинске и друге међународне споразуме, због процедуре пристанка – што захтева апсолутну већину. Иста процедура се користи и за приступање нових чланица ЕУ и аранжмане за повлачење из ЕУ, као што се види у улози ЕП Брегзиту. Дакле, ЕП може дати или одбити пристанак за закључивање споразума пре за одобрење од стране Савета ЕУ. ЕП је брзо искористио своје нове овласти, одбацивши у фебруару 2010. почетну верзију SWIFT споразума. Такође је имала снажан утицај на другим местима – нарочито у преговорима о споразумима о слободној трговини са Јужном Корејом, Канадом и САД (очекује се да ће играти кључну улогу у будућем трговинском споразуму између ЕУ и УК). Споразум ЕУ са Сингапуром довео је до привремене несигурности у погледу обима искључиве надлежности ЕУ у области трговине. На основу Мишљења 2/15 Европског суда правде, које је разликовало само споразуме са ЕУ и мешовите споразуме, постоји широко распрострањено очекивање да ће већина предстојећих трговинских споразума ЕУ сада укључивати само оне елементе који су у искључивој надлежности ЕУ, како би се избегао дуготрајајан процес ратификације у државама чланицама. Претња парламентарним ветом је довољна за обликовање трговинске политике ЕУ. Стога је контрола већине места у ЕП од кључног значаја, јер би иначе било тешко добити пристанак ЕП. Према *VoteWatchy*, равнотежа моћи у вези са одлукама везаним за трговину неће се много променити у наредном ЕП, углавном зато што се неколико антиевропских партија или не противе слободној трговини (AfD) или су међу њеним најстабилнијим присталицама (владајућа пољска странка нпр.). Али, с обзиром на ризик да могу тражити тактичке савезе, и чињеницу да садашња већина више то неће бити, 'националисти' би могли значајно успорити програм спољне трговине ЕУ. То би ограничило способност ЕУ да користи трговину као један од главних инструмената за јачање ЕУ и остваривање својих циљева спољне политике (Dennison & Zerka, 2019).

## Судбина 'државе благостања' у ЕУ

Бројне студије показују да је великодушност, приватна и јавна, раширења унутар исте групе (верске, етничке, културне, расне), што је један од разлога зашто је држава благостања у САД-у знатно мање развијена него у зем-

љама западне Европе. Како су последњих година, услед великог прилива имиграната европске земље постале мање хомогене, Alesina, Murard & Rapoport (2019) постављају питање можемо ли очекивати смањење социјалне државе у Европи? Одговор је потврдан. Три аутора су испитивали реакције староседелца према редистрибутивној политици у контексту повећаног броја имиграната на узорку од 140 региона (у 16 европских земаља од 1990.). Упореджени су региони унутар исте земље. Главни резултат је да у регионима који су примили више имиграната, становници показују мању преференцију према прерасподели. Резултат је истовремено веома хетероген у свим земљама, у зависности од типа домцилне популације и типа имиграната. Нпр. ефекат је јачи у земљама које имају развијенију социјалну државу (нпр. државе Северне Европе или Француска) и слабији у земљама с мање издашном политиком редистрибуције. То може бити због тога што нативна популација из земаља са вишеструким социјалним службама осећа да је 'жртва' могућности да се имигранти могу преселит у места где могу извући више социјалних бенефиција. Ефекат је такође много јачи за људе који се сврставају у десницу или у центар политичког спектра. Додатно, староседеоци су више несклони прерасподели када је удео неевропских имиграната већи, што сугерише на важност културне, језичке, верске или етничке 'дистанца' према имигрантима. Такође, удео високообразованих имиграната смањује негативне ефекте по питању редистрибуције, што може бити узроковано чињеницом да се имигранти са терцијарним образовањем мање ослањају на систем социјалне заштите, или зато што су више асимилирани и културолошки ближи домицилној популацији. Политичка импликација ових налаза је да ће левичарске странке имати потешкоће да привуку нове бираче, посебно оне с (десног) центра, када предлажу политике које су истовремено отворене за имиграцију и снажно редистрибутивне. Додатна импликација је да ће то донети предност нових партијама које предлажу про-редистрибутивну политику и анти-имиграционе политике (тзв. 'популисти'). Такође, странке које су иначе мање склоне редистрибуцији (нпр. либерали) могу користити страх од имиграције да промовишу мање великодушне социјалних политика, користећи антипатију бирача према имигрантима.

Alesina и сарадници (2018) указују на веома распрострањен и велики степен негативних дезинформација о имигрантима, а анти-имиграционе странке имају подстицај да одрже и преувеличавају ове дезинформације. Дакле, традиционално социјално великодушна и инклузивна политика европских земаља суочава се с дилемом да домицилна популација покуша да задржи ове привилегије само за себе, супротстављући се имигрантима. То би значило да се у одређеном тренутку могу предложити екстремне политике, као што је дискриминација имиграната у смислу приступа социјалној држави.

Teso, Alesina & Stantcheva (2017) истраживали су како уверења о интергенерацијској мобилности утичу на редистрибутивне преференције (у Француској, Италији, Шведској, Британији и САД). Они показују да постоји јака политичка поларизација: испитаници левичарских убеђења су више песимистични у погледу међугенерациске мобилности. Њихове преференције за прерасподелу су у корелацији са њиховим перцепцијама мобилности, а они реагују на

песимистичне информације (о мобилности) повећањем подршке за прерасподелу (посебно политике једнаких могућности). Супротног су мишљења испитаници са десног спектра, вероватно због њихових екстремно негативних ставова према држави. Када се третирају са песимистичним информацијама о мобилности, само левичари желе знатно више редистрибуције. Аутори потенцирају да било интересантно и веома корисно с обзиром на политичку климу у већини ових земаља да се схвати да ли постоје специфични типови аргумената који би помогло да се превазиђе политичку поларизацију и мобилишу људи за веће подршке за неке од неопходних редистрибутивних политика.

### **Резултати избора за ЕП: испуњена очекивања**

Gros (2019) потенцира да је ЕП учинио мали, али важан корак ка томе да постане прави израз европске воље грађана, поред остало и због велике излазности (51%, односно 53% у ЕУ27). Истина, многа питања још увек одлучују национални лидери у Европском Савету (који своју легитимност изводи из избора на националном нивоу), али чини се да је равнотежа ауторитета између европских и националних лидера сада мање оштра.

Susi (2019) потенцира да су евроскептичне странке, са постизањем релативно скромног повећања свог учешћа у освојеним гласовима, све заједно заузеле грубо трећину места у ЕП (ако тако дефинишемо све посланике који не припадају групацијама народњака, социјалдемократа, либерала и зелених; без ЕЦП њихов удео пада на четвртину, а ако одузмемо тзв. екстремну левицу њихово учешће је петинско).

Pisani-Ferry (2019) сматра да је најзначајнији резултат избора за ЕП 2019. је неочекивано велика излазност (51%). Једно од објашњења је да су грађани постали више заинтересовани за могућност да Европа остане релевантна у свијету ривалства великих сила, наравно уз теме миграција и климатских промене, где су они видели европске институције као оне које имају битну реч. Наравно, ЕУ је специфична јер је парламент само један играч у одређивању политике, заједно са ЕК (коју именују државе чланице) и Европским Саветом (састављеним од државних шефова држава или влада). Сама оваква поставка имплицира да постоји само слаба веза између изборних резултата и приоритета политике, што Писани-Феру сматра да би ови избори могли делимично да промене у корист европских институција. Оно наводи да будући да ЕУ није федерација, оне не може бити вођена искључиво политичком владом. Али успон паневропских дебата и појава паневропских преференција које прелазе националне линије имплицирају да ЕУ не може водити ни политички глува институција. Наиме, ако гласачи сматрају да су питања европске политике питање политичког избора, ЕК не може бити чисто технократско тело. Проблем је то што у суштини већина националних влада данас залаже за статус кво. Задовољење преференција влада земаља чланица за стабилност и компромис међу сувереним државама са истовременим вођењем супра-националне политике је кључна контрадикција ЕУ.

Veron (2019) у складу са разрађеном методологијом дели делегате ЕП на „маинстреам“ којих је близу 70%, и „не-маинстреам“ који чине око 30%. Он види снага крајње деснице у 2019. као приметну и без преседана. Верон посебно потенцира да ће 'маинстреам' удео додатно опасти ако странке као што су Фидес и ПСД Румуније напусте ЕПП и С&Д групу (али би Брехит могао да делимично ублажи ову тенденцију делујући у супротном смеру јер ће 73 изабрана британска посланика који су само 52% 'маинстреам' бити замењена са 27 заступника из 14 других држава чланица).

Gros (2019b) сматра да тренутна снага еуроскептичких странака не одража широко распрострањено незадовољство оним што ЕУ ради, или са стањем економије ЕУ, већ представља реакцију против недавног темпа европских интеграција. Различите кризе у Европи у протеклој деценији довеле су до огромне експанзије овлашћења ЕУ, посебно економских, и било би изненађујуће да се национални политичари нису успротивили тако великом пријеносу суверенитета. Евроскептици су имали велико присуство и у првом директно изабраном ЕП 1979. Чак и називање ЕЕЗ заједничким тржиштем сада изгледа претерано, јер су се државе чланице договориле само о царинској унији са заједничком спољном царинском спољном трговинском политиком. У оквиру ЕЕЗ-а још увек су вршене царинске контроле робе и пасошке контроле, а многе државе чланице забрањивале су извоз капитала. То говори о корацима које је од тада учинила европска интеграција. У 1979. на левој страни су биле најјаче еуроскептичке странке, које су противили заједничком тржишту, јер су веровали да би даље европске интеграције фаворизовале капиталисте смањењем трговинских баријера које су подигнуте како би се заштитили радници (тада је однос извоза према БДП-у био испод 20% за већину већих чланица ЕЕЗ-а, у поређењу са скоро 50% данас, али је тренд ка већој економској интеграцији већ је био јасан). Дакле, тренутни раст еуроскептичних странака долази у тренутку када је ЕУ популарнија него икада, према истраживањима јавног мњења. Нпр. токови азиаланата су доведени под контролу, док економија ЕУ стоји релативно добро, са незапосленошћу на најнижем нивоу у овом веку. Као резултат, чак је већина еуроскептичних политичара повукла своје противљење „Бриселу“, а у Шведској, Француској и Италији, главне еуроскептичне странке су напустиле своје захтеве да напусте еуро или ЕУ.

Индикативно је да је у 2016. ЕЦФР избројао најмање 15 странака широм ЕУ које су се бориле за референдум о чланству њихове земље у Унији, а данас та порука практично не постоји. Уместо тога, у ироничном заокрету, 'националистичке' партије удружене под банером италијанског вицепремијера Салвинија који захтева „Common-Sense Europe“; дакле, не крај ЕУ, већ промењену ЕУ, која се више фокусира на безбедност, ближе управља имиграцијом и узима 'nation first' приступ када је економија у питању. С друге стране, у УК популизам још увек у великој мери поприма облик анти-ЕУ идеологије (Susi, 2019b).

## Закључна разматрања

ЕП има надзорне и буџетске одговорности, као и улогу места демократске дебате о питањима и акцијама на нивоу ЕУ. ЕП такође има овлашћења за доношење важних одлука: како се јавни новац троши кроз заједнички буџет ЕУ, те на који начин је регулисано јединствено европско тржиште. Међутим, можда најважнија улога ЕП је то што он заједно са Европским Саветом изглашава нову Европску комисију, која је главно извршно тело ЕУ (заједно са Саветом Министара ЕУ), чији је фокус у суштини везан за економска питања на нивоу ЕУ. Наравно, остаје питање утицаја ЕП на Европску Комисију, будући да у праски државе преко Европском савета имају најјачу моћи и борба за превласт између ЕП и Европског савета ће свакако бити настављена, а први тест ће бити избор председника нове ЕК.

Економска питања у изборној кампање ишла су од фискалне потрошње (иако је буџет ЕУ чини само 1% БДП-а ЕУ), до климатских промена и радних права. Важна дебата тичала се и избеглица које су економско, али више питање идентитета. На крају, избори су били и борба за европски идеолошки наратив, где тзв. радикална левица и (донекле парадоксално) десни популисти, нуде више редистрибуције, чије предлоге су 'маинстреам' странке, које природно теже одржавању постојећег поретка, покушавале да представе у нужно негативном светлу.

Како потенцира Трауб (2019) институције ЕУ су дизајниране у послератној ери не да буду транспарентне и одговорне, већ да штите либералне принципе од нелибералне демократске већине. Као и УН, ЕУ се може показати као немогућа за реформу. Ипак, док ниједна реформа није успела повећати интерес јавности за ЕП, можда ће управо надолазеће разбијање традиционалних страначких групација то учинити. Законодавни процес ЕП може постати мање ефикасан, „али свеукупни ефекат на демократију на нивоу ЕУ могао би бити позитиван. На крају, ни Ле Пен, ни Салвини, ни Орбан не прете да напусте ЕУ, јер знају да две трећине европских грађана сматра да њихова земља има користи од ЕУ. Уместо тога, они говоре о „Европи суверених нација“ - слабој федерацији која би очувала материјалне користи ЕУ, али би минимизирала њену улогу у спољној политици, људским правима, владавини права. Индикативне су речи Матеа Салвинија, на митингу 2018: „Европски избори 2019. биће референдум између Европе елита, банака, финансија, имиграције и несигурног рада; и Европе људи и рада.“

Парадоксална је чињеница да неке од најхрабријих нових социјално-политичких иницијатива у Европи долазе од њених нелибералних влада, односно од десних популистичких покрета. Негативне реакције 'маинстреама' на Западу показују у којој мери је он идеолошки (и интересно) неспреман да се боре са Орбаном и другима за бирачко тело. Наиме, Орбанови критичари игноришу примере Пољске и Русије, који су такође спровели наталистичку политику последњих година. Стопа фертилитета у Русији порасла је на 1,75 деце по жени, са најнижих 1,17 у 1999, делимично захваљујући програму грантова за нове родитеље. Пољска је такође од 2015. остварила већу стопу наталитета

након увођења масивне иницијативе Породица 500+, која омогућава родитељима да плате школски прибор, одећу и одмор. Иначе, обе шеме су критиковане као прескупе, али су оне стимулисале економски раст, док су драматично смањиле сиромаштво деце и повећали број уписаних у школе. Иако напади либерала на овакве социјалне програме нису изненађење, неке од најоштријих критика Орбанових политика дошле су од левице. Наиме, прогресивци не воле чињеницу да многи од његових приједлога циљају на жене на начин који изгледа као напредак у конзервативном, про-породичном плану. Популистичка десница на неки начин притиска реторику и политику социјалдемократије, али у службу ауторитарног национализма. Ипак, примарни корисници овог програма ће бити жене које раде, које неће бити присиљене да имају више деце, и додатно, до сада неплаћени женски рад у кући биће коначно финансијски валолизован (Orenstein, 2019).

Имплицитно, економским и политичким значајем избора за ЕУ бавио се и познати британски економиста Robert Skidelsky (2019). Наиме, он потенцира да је Брежит разоткрио две илузије у којима је свет живео од завршетка Хладног рата: национални суверенитет и економска интеграција. Исход једноставног бинарног избора датог британским бирачима у референдуму у јуну 2016. показао се готово немогућим за имплементацију. Главна препрека је спознаја политичких актера да су трошкови повлачења превелики. Сви напори Терезе Меј били су посвећени да се поштује народна воља само формално. Ова стратегија је омогућена чињеницом да никада није било потпуно јасно шта Британија напушта. ЕУ и њени подређени економски режими, који се преклапају, више личе на медузе него на политичку и економску унију. За британску политичку класу, тест националне суверености је способност да се што мање прекида економска интеграција са земљама ЕУ. То у ствари наглашава њихову слепу веру у врховну вредност економске интеграције изван граница, са консеquenцом да националне границе у ствари препрека за савршенију интеграцију тржишта. Са ове тачке гледишта, једина функција националне државе је да осигура да је национална политика тржишно усклађена, што је поимање земаља једноставно као грана извршне власти.

Како то потенцира и референтни економиста Дани Родрик, поглед на националне државе као пука средства за глобалну интеграцију, игнорише чињеницу да су данашње владе генерално одговорне властитом народу за своје одлуке. Може бити тачно да економска интеграција дугорочно користи свима; али краткорочно гледано, он је веома разорна и економски и културно. И управо зато настаје сукоб између економске интеграције и демократске политике. Архитекти ЕУ су видели своје националне државе чланице углавном као правне инструменте за успостављање четири слободе јединственог тржишта: слободно кретање робе, капитала, услуга и рада. Међутим, владе чланица ЕУ не могу да игноришу трошкове економске интеграције. За разлику од економија, политика није значајно мигрирала изван националних граница, и многи су већ дуго су свесни проблема демократског дефицита ЕУ. Сједињене Државе Европе, на које неки од њих позивају је изван практичне политике, јер гласачи морају да интернализују осећај поседовања над својом политиком (Skidelsky, 2019).

Чувена Rodrik-ова (2007) „немогућа трилема“ глобалне економије указује да су демократија (на глобалној равни), национални суверенитет и глобална економска интеграција међусобно неспојиви: можемо комбиновати било које две од три, али никада нећемо имати сва три истовремено и потпуно. Наиме, дубока економска интеграција захтева да елиминишемо све трансакционе трошкове са којима се сусрећу трговци и финансијери у својим прекограничним пословима, а националне државе су основни извор таквих трансакционих трошкова (суверени ризик, регулаторне дисконтинуитети, спречавају глобалну регулацију и надзор финансијских посредника, и чине глобалног зајмодавца у крајњем случају безнадежним пред ризиком). Нефункционална глобална финансијска система је блиско повезано са овим специфичним трошковима трансакције. Једна од опција је да се крене ка глобалном федерализму, гдје се усклађује опсег (демократске) политике са опсегом глобалних тржишта, али је то нерелано јер би подразумевало глобалну владу, односно државу (што чак ни сродне нације ЕУ не успевају). Друга могућност је да се одржи национална држава, али да се она оспособи само за потребе међународне економије. То би била држава која би тежила глобалној економској интеграцији на рачун других домаћих циљева (златни стандард из представља историјски пример а колапс аргентинске конвертибилности 1990-их пружа савремену илустрацију некомпатибилности са демократијом). Коначно, можемо смањити амбиције у погледу тога колику међународна економска интеграцију можемо постићи. Зато идемо на ограничену верзију глобализације, што је био циљ Бреттонвудског режима (са контролом капитала и ограниченом либерализацијом трговине), који је, нажалост, постао жртва сопственог успеха. Дакле, ако желимо више глобализације, морамо делимично одустати или од демократије или националног суверенитета.

У контексту важности ЕУ важно је напоменути да у данашњем свету, чак и велике државе попут Немачке и Француске не могу постићи стратешку аутономију без договора са својим европским партнерима. Стратешка аутономија, поред одбране, укључује економску снагу, финансијску регулацију, дипломатију, елементе заједничке обавештајне службе. Европа извесно има различите нивое стратешке аутономије, посебно у трговини, где ЕУ има и средства и спремност да одржава међународни утицај. Али у војној сфери, јаз између европских амбиција и реалности је дубок. Главни адути ЕУ за постизање стратешке аутономије су њена економска снага и јединствено тржиште. Када је у питању регулација, трговина, конкуренција и заштита података, ЕУ је већ међународно посматрана као стратешки актер. За своје чланице, ЕУ је оквир за очување конкурентности, а евентуално проширење улоге евра као глобалне резервне валуте би додатно повећало би глобални значај Еврозоне. Да би дугорочно стабилизувале Еврозону, Немачка и Француска ће морати да постигну компромисе по питањима као што су заједничка одговорност у банкарској унији ЕУ, увођење аутоматских фискалних стабилизатора и делимично прилагођавање немачког извозно економског модела (Perthes, 2019).

На крају, борба коју воде анти-естаблишмент странке, попут Фидеса, Лиге за Север или партије Мари Ле Пен, је она за наратив ЕУ, односно за ново

тумачење ста је заправо ЕУ. Свакако они је виде као конфередацију нација, са мање овлашћења и више суверених прерогатива у државама чланицама. Дакле, улог није био ЕУ, као што су тврдили еврофанатици, који не могу да схвате да шанса да Немачка одобри заједничку фискалну политику, тј много више реди-стрибуције, је ипак само њихов сан и сан периферних европским земаља. Без тога, ЕУ и посебно њен парламент онако нису много више него што анти-естаблишмент покрети желе да озваниче: 'причаоница' за добо плаћене парламентарце.

## Литература:

1. Alesina A, Murard E, Rapoport H, 2019. Immigration and preferences for redistribution in Europe, Vox EU, 08 April 2019. <https://voxeu.org/article/immigration-and-preferences-redistribution-europe>
2. Alesina, A, Miano A, and Stantcheva S, 2018. "Immigration and redistribution", NBER Working Paper 24733.
3. Bassot Etienne 2019. Ten issues to watch in 2019. IN-DEPTH ANALYSIS EPRS (European Parliamentary Research Service). Members' Research Service PE 630.352 – January 2019. [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/630352/EPRS\\_IDA\(2019\)630352\\_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2019/630352/EPRS_IDA(2019)630352_EN.pdf)
4. Gros Daniel, 2019. A Parliament is Born, Project-Syndicate, Jun 4, 2019. DANIEL GROS <https://www.project-syndicate.org/commentary/european-parliament-election-surprises-by-daniel-gros-2019-06>
5. Gros Daniel, 2019b. Don't Fear the Euroskeptics. Project-Syndicate, May 8, 2019 <https://www.project-syndicate.org/commentary/european-parliament-elections-euroskepticism-by-daniel-gros-2019-05>
6. Macron Emmanuel, 2019. Renewing Europe. Project-Syndicate, Mar 4, 2019 <https://www.project-syndicate.org/commentary/three-goals-to-guide-european-union-renewal-by-emmanuel-macron-2019-03>
7. Merler Silvia, 2018. Meseberg declaration and euro-zone reform. DATE: JUNE 25, 2018 [HTTP://BRUEGEL.ORG/2018/06/THE-MESEBERG-DECLARATION-AND-EURO-ZONE-REFORM](http://BRUEGEL.ORG/2018/06/THE-MESEBERG-DECLARATION-AND-EURO-ZONE-REFORM)
8. Open Society, 2019. Why the European Parliament Elections Matter.
9. March 2019. <https://www.opensocietyfoundations.org/explainers/why-european-parliament-elections-matter>
10. Orenstein Mitchell, 2019. What Europe's Populist Right Is Getting Right. Project-Syndicate, March 15, 2019. <https://www.project-syndicate.org/commentary/viktor-orban-family-policies-western-criticism-by-mitchell-a--orenstein-2019-03?a>
11. Perthes Volker, 2019. Toward European Strategic Autonomy. Project-Syndicate, Apr 4, 2019. <https://www.project-syndicate.org/commentary/europe-strategic-autonomy-military-economic-security-by-volker-perthes-2019-04>
12. Pisani-Ferry Jean, 2019. Europe's Citizens Say They Want a More Political EU. Project-Syndicate, May 30, 2019 . <https://www.project-syndicate.org/commentary/european-parliament-election-heralds-political-europe-by-jean-pisani-ferry-2019-05>

13. Politico - Momtaz Rym, 2019. Macron seeks support across Europe for election campaign. Politico, 3/7/19, <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-france-lrem-seeks-support-across-europe-for-election-campaign/>
14. Politico, 2019. Emmanuel Macron's renaissance vs. Reality. [www.politico.eu/article/emmanuel-macron-europe-renaissance-vs-reality](http://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-europe-renaissance-vs-reality)
15. Rodrik Dany, 2007. The inescapable trilemma of the world economy. Blog, June 27, 2007. [https://rodrik.typepad.com/dani\\_rodriks\\_weblog/2007/06/the-inescapable.html](https://rodrik.typepad.com/dani_rodriks_weblog/2007/06/the-inescapable.html)
16. Sapir Jacques, 2019. Emmanuel Macron, France, Germany and the Future of the European Union. Valdai Club/Reuters, 15.03.2019. <http://valdaiclub.com/a/highlights/emmanuel-macron-france-germany/>
17. Schminke Tobias Gerhard, 2019. Four Scenarios for the European election. EUROPEELECTS, JANUARY 30, 2019. <https://europeelects.eu/2019/01/30/four-scenarios-for-the-european-election/>
18. Skidelsky Robert, 2019. No Choice and No Exit for the UK. Project-Syndicate, March 18, 2019 <https://www.project-syndicate.org/commentary/brexit-test-of-national-sovereignty-by-robert-skidelsky-2019-03>
19. Stark Jurgen, 2019. The Eurozone's Solidarity Fallacy. Project-Syndicate, Dec 17, 2018 <https://www.project-syndicate.org/commentary/risk-sharing-jeopardizes-eurozone-stability-by-jurgen-stark-2018-12>
20. Susi Dennison, 2019b, Anti-Europe parties aren't anti-Europe anymore. ECFR, 8th May, 2019. [https://www.ecfr.eu/article/commentary\\_anti\\_europe\\_parties\\_arent\\_anti\\_europe\\_anymore](https://www.ecfr.eu/article/commentary_anti_europe_parties_arent_anti_europe_anymore)
21. Susi Dennison, 2019. The end of monogamy in Europe? ECFR; 29.5.2019.
22. [https://www.ecfr.eu/article/commentary\\_the\\_end\\_of\\_monogamy\\_in\\_europe\\_elections](https://www.ecfr.eu/article/commentary_the_end_of_monogamy_in_europe_elections)
23. Susi Dennison and Pawel Zerka 2019. THE 2019 EUROPEAN ELECTION: HOW ANTI-EUROPEANS PLAN TO WRECK EUROPE AND WHAT CAN BE DONE TO STOP IT., 2019. ECFR, February 2019 [https://www.ecfr.eu/page/-/EUROPEAN\\_PARLIAMENT\\_FLASH\\_SCORECARD\\_online.pdf](https://www.ecfr.eu/page/-/EUROPEAN_PARLIAMENT_FLASH_SCORECARD_online.pdf)
24. Teso, Alesina & Stantcheva, 2017. Intergenerational Mobility and Preferences for Redistribution Alberto Alesina, Stefanie Stantcheva, and Edoardo Teso NBER Working Paper No. 23027 January 2017 [https://scholar.harvard.edu/files/alesina/files/alesina\\_stantcheva\\_teso\\_mobility.pdf](https://scholar.harvard.edu/files/alesina/files/alesina_stantcheva_teso_mobility.pdf)
25. Traub James, 2019. The EU's Next Big Election Is Heading for Disaster. Foreign Policy, MARCH 12, 2019. <https://foreignpolicy.com/2019/03/12/the-eus-next-big-election-is-heading-for-disaster/>
26. Verhofstadt Guy, 2019. Europe's Missing Champions. Project-Syndicate, Mar 1, 2019. <https://www.project-syndicate.org/onpoint/europe-s-missing-champions-by-guy-verhofstadt-2019-03?a>
27. Veron Nicolas, 2019. EP election results: The long view. Bruegel, MAY 29, 2019. <http://bruegel.org/2019/05/european-parliament-election-results-the-long-view/>

## **ECONOMIC ASPECT OF THE 2019 ELECTION FOR THE EUROPEAN PARLIAMENT**

**Summary:** The EP has supervisory and budgetary responsibilities as well as its role as the locus of democratic debate on EU-level issues and action. It has powers over important decisions such as how public money is spent through the EU's common budget and how the European Single Market is regulated. However, the most important role of the EP is that it,

together with the European Council, elects a new European Commission, which is the EU's main executive body (together with the Council of Ministers of the EU), whose focus is essentially on economic issues at the EU level.

Economic electoral campaign questions ranged from spending (though the EU budget is equal to just 1% of EU's GDP), to climate change and labor rights. An important debate has also been about refugee that is an economic, but more identity issue. At the end, the elections were also a struggle for a European ideological narrative, where the so-called the radical left and (somewhat paradoxically) right populists offered more redistribution, whose proposals mainstream parties, naturally seeking to maintain the existing order, have tried to present in a necessary negative light.

**Key words:** European Parliament, EU, the 2019 electoral campaign, fiscal spending, refugees.